

Tony de Kaper-van Aalst tekst en foto's

Klossen en klessen, met toetsenbord en monitor

Kantklossters bij elkaar

Als wij kantklossters bij elkaar zijn is het nooit echt stil. Er is altijd een geluid van klosjes die tegen elkaar tikken en daardoorheen het gepraat van allemaal vrouwen die het heel gezellig hebben. Klossen en klessen, dat gaat vaak samen. Maar als u op de Ledencontactdag bent, of op een bijeenkomst van OIDFA-Nederland, dan hoort u door dat gepraat en het tikken van de klossen heen nog een ander getik. Vooraan zitten twee dames met een computer. De een tikt alle gesproken tekst in, de ander leest het mee op de monitor. Het zijn Annie Oom, die slechthorend is, en Gea Duister, haar schrijftolk.

Wat een uitkomst!

Annie vertelt ons wat de hulp van een schrijftolk voor haar betekent. 'Met gebruik van hoortoestellen en solo-apparatuur, de Smartlink, lukte het aardig om lezingen, vergaderingen en andere bijeenkomsten, te volgen. Maar steeds meer merkte ik hoe groot de inspanning was en dat dit steeds erger werd. Bovendien miste je vaak toch de draad van het verhaal, omdat je moest proberen een woord min of meer te raden. Zo had ik het eens bij een lezing over kostuums. Gaat het over een dasje of tasje? Eer je daar achter bent mis je al zoveel. Gevolg: doodmoe, veel gemist, toch ook belangrijke dingen om het geheel te kunnen begrijpen. De doorslag gaf de ervaring bij een crematie van een familielid. Ik had weer zoveel gemist. En juist toen werd er geschreven in het blad van de NVVS, Nederlandse Vereniging voor Slechthorenden en ook in een regionaal krantje over de mogelijkheid van tolken. Tolken, ja, maar ik dacht alleen aan gebaren en begreep niet hoe dat dan moest. Telefonisch contact met Tolknet te Amersfoort verhelderde heel veel. Prettig was het contact en het overleg. 'Voor u lijkt mij een schrijftolk echt een oplossing', was het advies. Nieuw begrip! Maar na de uitleg zag ik het heel goed voor me en dacht: 'Dit kan veel helpen!' Gelukkig kreeg ik hulp bij de aanvraag en kon ik al snel gebruik maken van een schrijftolk. De ervaringen waren en zijn alleen maar zeer positief. Het spaart enorm veel energie en je mist niets, nou ja, bijna niets. Maar geen belangrijke gegevens in ieder geval. Nu kan ik rustig de tekst lezen op de laptop. En ik merkte ook duidelijk dat als je zo ingespannen naar een lezing zit te luisteren, alle spieren spannen en aan het werk zijn om het goed te kunnen volgen. Nu dat niet meer nodig was merkte ik minder lichamelijke gespannenheid!

Ik heb alleen maar lof over het gebruik van de schrijftolk, de hulp, de voorbereiding. Alles gaat zo soepel. Ik kan het iedereen aanraden.'

Zo werkt een schrijftolk

De schrijftolk vertaalt gesproken taal naar geschreven taal. Schrijftolken gebruiken meestal een speciaal toetsenbord, ook wel velotype of veyboard genoemd. Dit toetsenbord heeft lettergrepen in plaats van letters. Hierdoor kan de schrijftolk de spreeknelheid bijhouden. Dat is een snelheid van ongeveer 500 tekens per minuut. Met een gewoon toetsenbord is dat niet mogelijk.

De schrijftolk werkt als volgt:

- de tolk typt de gesproken tekst in;
- de dove of slechthorende gesprekspartner leest mee op de monitor;
- de dove gesprekspartner heeft de keuze om zelf te antwoorden of via de tolk.

Een echte schrijftolk zoals Gea heeft hiervoor een voltijds-opleiding gedaan van twee jaar. Als iemand haar hulp nodig heeft kan daarvoor via het zorgkantoor een vergoeding aangevraagd worden. Gea Duister vindt dit tolken een afwisselend en boeiend werk. Als ze met Annie Oom meegaat komt ze in de kantwereld terecht, maar een

andere keer tolkt ze voor iemand die kanaries fokt of voor een student. Iedereen die doof of slechthorend is kan een beroep doen op haar en haar collega's.

Annie en Gea helemaal 'bij de les'

Speciaal toetsenbord om op spreeknelheid te kunnen tikken

Meer informatie: www.schrijftolknodig.nl